

Obsah

Obsah	5
Předmluva	9
1. Kapitola	
Pojem a vývoj institutů azylu a uprchlictví v mezinárodním právu	11
1. Pojmové otázky	11
2. Institut azylu	12
2.1 Azyl původně náboženské povahy	12
2.2 Sekularizace azylu napříště už jen územního	14
2.3 Počátky mezinárodněprávního omezení tehdejšího vnitrostátního azylu	14
2.4 Problémy vnitrostátního azylu (politického)	15
2.5 Současná pojmová a funkční proměna v územní azyl mezinárodně normovaný	16
2.6 Azyl diplomatický, jeho vznik, současné uplatnění	18
2.7 Objekty diplomatické mise jako humanitární útočiště	20
3. Institut uprchlictví	21
3.1 Historie mezinárodněprávní úpravy pomoci uprchlíkům	21
3.2 Dřívější mezinárodní uprchlické organizace	23
2. Kapitola	
Současná mezinárodněprávní ochrana uprchlíků	25
1. Právní úprava postavení uprchlíků na univerzální úrovni	25
1.1 Podmínky přiznání statusu uprchlíka (definice)	26
1.2 Práva vyplývající ze statusu uprchlíka	38
1.3 Povinnosti státu a úloha Vysokého komisaře pro uprchlíky	39
2. Regionální instrumenty týkající se ochrany uprchlíků	42
3. Nový a související vývoj v mezinárodním právu	45
4. Závěry	46
3. Kapitola	
Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky	47
1. Úkoly a působnost UNHCR	47
2. Úloha UNHCR v oblasti poskytování ochrany	49
3. Povinnost států spolupracovat s UNHCR	50
4. Spolupráce UNHCR s dalšími organizacemi	52
5. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky	53
6. Výkonný výbor programu Vysokého komisaře	53
7. UNHCR v České republice	53

4. Kapitola	
Právo azylu a Evropská unie	57
1. Východiska právní úpravy azylu v unijním právu	57
1.1 Historickoprávní pohled na problematiku azylu v kontextu unijního práva	59
2. Současná úprava azylu v kontextu evropského práva	65
2.1 Dublinské nařízení	65
2.2 Podmínky přijímání žadatelů o azyl	68
2.3 Pojem mezinárodní ochrany	71
2.4 Procesní úprava azylového řízení – minimální záruky procesních práv žadatelů o azyl	74
2.5 Dočasná ochrana	76
2.6 Evropský uprchlický fond	78
5. Kapitola	
Azyl a uprchlictví v České republice	80
1. Pojem azylu a uprchlictví ve vnitrostátní legislativě	82
1.1 Ochrana formou azylu (§ 12, 13 a 14 AZ)	83
1.2 Doplnková ochrana (subsidiary protection) (§ 14a, 14b AZ)	92
1.3 Dočasná ochrana a další ochranné instituty	94
2. Řízení o udělení mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplnkové ochrany	94
2.1 Řízení před OAMP MV ČR jako správním orgánem	95
2.2 Řízení před soudem	101
2.3 Mimořádný opravný prostředek	102
3. Práva a povinnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany	102
4. Azylová zařízení	103
5. Ochrana zranitelných skupin (<i>vulnerable groups</i>)	103
6. Status azylanta a osoby požívající doplnkové ochrany na území	104
6.1 Azylant	104
6.2 Cizinec s udělenou doplnkovou ochranou	105
7. Závěry	106
8. Příklad pro zopakování látky	106
6. Kapitola	
Vztah mezinárodního práva, práva ES/EU a vnitrostátního práva	108
1. Vztah mezinárodního a vnitrostátního práva	108
1.1 Geneze řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva v ČR	109
1.2 Základní smysl tzv. euronovely Ústavy – přihlášení se k mezinárodním právu	111
1.3 Obecná inkorporace mezinárodních smluv do českého práva – nový článek 10	112

1.4	Preventivní kontrola ústavnosti některých mezinárodních smluv a další změny ve světle výkladu Ústavního soudu	114
2.	Působení práva ES/EU ve vnitrostátním právu	116
3.	Závěry	117
7.	Kapitola	
	Evropský soud pro lidská práva a nepřímá ochrana uprchlíků	119
1.	Zákaz vyhoštění cizinců a jeho limity	120
1.1	Zákaz hromadného vyhoštění cizinců	120
1.2	Procesní záruky v případě vyhoštění cizinců	121
2.	Nepřímá ochrana proti vyhoštění a vydání	122
2.1	Právní východiska extraterritoriální aplikace závazků na ochranu lidských práv	122
2.2	Nepřímá ochrana na základě článku 3 Evropské úmluvy	124
2.3	Nepřímá ochrana na základě článku 8 Evropské úmluvy	127
2.4	Ochrana na základě dalších ustanovení Evropské úmluvy (čl. 13)	128
3.	Závěry	129
8.	Kapitola	
	Vnitřně přesídlené osoby (IDPs)	130
1.	Definice pojmu „vnitřně přesídlené osoby“	130
2.	Vývoj přístupu mezinárodního společenství k vnitřně přesídleným osobám	131
3.	Nespecifická právní úprava postavení vnitřně přesídlených osob	134
4.	Specifická právní úprava postavení vnitřně přesídlených osob	137
4.1	Řídící principy pro vnitřní přesídlení (1998)	137
4.2	Kampalská úmluva (2009)	140
5.	Závěrečná rekapitulace	143
9.	Kapitola	
	Úvod do právního postavení cizinců v České republice (s důrazem na spojitosti s problematikou azylu a uprchlictví)	144
1.	Status cizince obecně	145
2.	Status cizince v ČR	146
3.	Vstup cizinců na území ČR	147
4.	Pobyt cizince na území ČR	147
4.1	Cizinci – občané členských států Evropské unie a jejich rodinní příslušníci, kteří jsou občany třetích států	148
4.2	Cizinci – občané členských států EU a jejich rodinní příslušníci a azylová a uprchlická problematika	149
4.3	Cizinci – občané třetích států	150
4.4	Cizinci – občané třetích států a azylová a uprchlická problematika	138
4.5	Pobytové statusy s humanitárním základem podle zákona o pobytu cizinců	151

5. Ukončení pobytu	154
6. Právní postavení cizince	156
6.1 Přístup na trh práce	156
6.2 Právo na rodinný život	156
7. Ministerstvo vnitra	157
8. Imigrační politika	157
9. Občanství	158
10. Závěry	158
Základní prameny	159
Základní literatura	160
Základní materiály ke studiu	161
1. Všeobecná deklarace lidských práv (výňatek)	163
2. SDĚLENÍ č. 208/1993 Sb. ministerstva zahraničních věcí o Úmluvě o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícím se právního postavení uprchlíků	165
3. SMĚRNICE RADY 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany	188
4. SSMĚRNICE RADY 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka	207
5. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států	233
6. ZÁKON O AZYLU (zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, výňatky)	248